STANOVISKO 06/2026
(podľa článku 322 ods. 1 ZFEÚ)

SK

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie a o zrušení rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany)

[COM(2025) 548 final]

Rozpočet EÚ
2028 – 2034

CURIA RATIONUM
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Obsah

Body

01 – 06 | Úvod

01 – 06 | Prečo predkladáme toto stanovisko

01 – 03 | Právny základ

04 – 06 | Kontext

07 – 44 | Hlavné odkazy

08 – 10 | Pridaná hodnota EÚ

11 – 15 | Zosúladenie výdavkových cieľov s celoeurópskymi politickými prioritami

16 – 18 | Financovanie rozpočtu EÚ

19 – 20 | Rozpočtová flexibilita

21 – 31 | Zjednodušenie programu a postupov

21 – 25 | Zjednodušenie programu

26 – 31 | Zjednodušenie postupov

32 – 37 | Výkonnostný rámec

38 – 41 | Dodržiavanie predpisov, transparentnosť, vyvodzovanie zodpovednosti a vysledovateľnosť vynaložených prostriedkov

42 – 44 | Audítorský mandát EDA

45 – 67 | Konkrétne pripomienky

46 – 53 | Hlava I Všeobecné ustanovenia

46 – 47 | Ciele

48 – 53 | Geografické pokrytie

54 – 63 | Hlava II Civilná ochrana

54 – 57 | Päťročný cyklus podávania správ

58 – 61 | RescEU

62 – 63 | Centrum pre krízovú koordináciu

64 – 67 | Hlava III Pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie

Prílohy

Príloha I – Zoznam publikácií EDA

Príloha II – Navrhované zmeny s pripomienkami

Príloha III – Všeobecné informácie

Skratky

Glosár

Úvod

Prečo predkladáme toto stanovisko

Právny základ

01 Komisia uverejnila 16. júla 2025 svoj legislatívny návrh nariadenia o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a o podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie (návrh nariadenia o UCPM a HEPR) spolu s posúdením vplyvu. Rada požiadala EDA o stanovisko k návrhu Komisie 16. októbra 2025 a Európsky parlament 6. novembra 2025.

02 Právnym základom návrhu Komisie je článok 168 ods. 5, článok 196 a článok 322 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Podľa článku 322 ods. 1 Zmluvy sa musí Európsky parlament a Rada pred prijatím nariadení o rozpočtových pravidlách upravujúcich postup zostavovania a plnenia rozpočtu poradiť s EDA.

03 V súlade s naším inštitucionálnym mandátom poskytujeme toto stanovisko na podporu legislatívneho procesu, a to prostredníctvom pripomienok ku koncepcii, k finančnému plneniu, ku kontrolnému prostrediu a k potenciálnym rizikám navrhovaného programu. V ***prílohe I*** uvádzame zoznam publikácií EDA, na ktoré v tomto stanovisku odkazujeme, a publikácií, ktoré sme o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany alebo o témach týkajúcich sa zdravia uverejnili za posledných desať rokov.

Kontext

04 Návrh Komisie nadväzuje na právny rámec stanovený rozhodnutím č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a nariadením (EÚ) 2021/522, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027. Návrh sa týka viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2028 – 2034. Ďalšie súvisiace informácie sú uvedené v ***prílohe III***.

05 Komisia počíta s pokračovaním mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM) v rokoch 2028 – 2034 so zvýšeným rozpočtom a rozšírenou pôsobnosťou, a to zahrnutím financovania pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HEPR) do spoločného rámca a prípadným rozšírením geografického pokrytia tak, aby k mechanizmu mohla byť pridružená ktorákoľvek tretia krajina. V návrhu Komisie sa zavádzajú nové prvky, ako je centrum EÚ pre krízovú koordináciu, a navrhuje sa, aby štandardným spôsobom poskytovania grantov bolo financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov. V ***tabuľke 1*** sú zhrnuté hlavné zmeny, ktoré sa zavádzajú návrhom Komisie.

Tabuľka 1 | Hlavné zmeny v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR

Hlavné zmeny	Body v našom stanovisku
Navýšenie dostupných rozpočtových prostriedkov	***16 – 20***; ***05 prílohy III***
Zahrnutie financovania pre núdzovej situácie v oblasti zdravia a civilnú ochranu do spoločného rámca	***21 – 29***, ***64 – 67***
Potenciálne rozšírenie geografického pokrytia pridruženia k UCPM na ktorúkoľvek tretiu krajinu	***48 – 53***
Vytvorenie centra EÚ pre krízovú koordináciu	***30 – 31***, ***62 – 63***
Financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako štandardný spôsob poskytovania grantov	***40***

Zdroj: Analýza EDA.

06 Cieľom nášho stanoviska je identifikovať prípady, keď je návrh Komisie nejasný alebo môže viesť k nesprávnemu výkladu alebo keď by mohol mať neočakávané dôsledky, najmä z hľadiska finančného riadenia. Naše stanovisko pozostáva z dvoch hlavných častí a troch príloh. Po stručnom uvedení základných informácií o stanovisku (body ***01 – 06***) posúdime návrh podľa tematických oblastí (body ***08 – 44***) a potom predložíme konkrétne pripomienky, ktoré vychádzajú zo štruktúry návrhu (body ***45 – 67***). V ***prílohe I*** uvádzame zoznam relevantných publikácií EDA. V ***prílohe II*** odporúčame zmeny v znení návrhu. V ***prílohe III*** uvádzame ďalšie všeobecné informácie o návrhu.

Hlavné odkazy

07 V stanovisku uvádzame niekoľko hlavných odkazov. Sú zhrnuté v *rámčeku 1* a rozpracované v nasledujúcich častiach.

Rámček 1

Prehľad hlavných odkazov

Pridaná hodnota EÚ: pojem pridanej hodnoty nie je definovaný ani v súčasnom právom rámci EÚ, ani v návrhoch Komisie týkajúcich sa nasledujúceho VFR. Posúdenie vplyvu vypracované na podporu návrhu nariadenia o UCPM a HEPR neobsahuje riadne odôvodnenú analýzu toho, ako sa v novom rámci zaistí pridaná hodnota EÚ (body *08* – *10*).

Zosúladenie výdavkových cieľov s celoeurópskymi politickými prioritami: ciele návrhu Komisie sú v súlade so zásadami Európskej stratégie únie pripravenosti z roku 2025, no nie sú dosť konkrétne na to, aby boli merateľné, nemajú stanovený časový rámec a nie je jasné, ako sa bude merať ich dosiahnutie (body *11* – *12* a *47*).

Dvojité financovanie: v návrhu sa spomína komplementárnosť s inými programami financovania vo VFR na roky 2028 – 2034, neobsahuje však jasné ustanovenia na zabránenie dvojitému financovaniu alebo koordináciu podobných iniciatív financovaných z viacerých programov (body *12* – *15*).

Financovanie rozpočtu EÚ: kombinovaný rozpočet UCPM a HEPR na roky 2028 – 2034 výrazne zvyšuje dostupné zdroje v porovnaní so súčasným programovým obdobím. Komisia však neposkytla analýzu nákladov na podporu navrhovaného zvýšenia rozpočtu. (body *16* – *18*).

Rozpočtová flexibilita: v záujme flexibility Komisia vo svojom návrhu neuvádza, ako bude finančné krytie rozdelené medzi civilnú ochranu a núdzové zdravotné situácie a ako bude rozvrhnuté medzi prevenciu, pripravenosť a reakciu. Domnievame sa,

že vyčlenením minimálnych finančných prostriedkov na programovateľné činnosti v oblasti prevencie a pripravenosti by sa zaistila rovnováha medzi flexibilitou a transparentnosťou (body *19* – *20*).

Zjednodušenie programu a postupov: návrhom Komisie sa financovanie núdzových zdravotných situácií začleňuje do programu UCPM, ale obsahuje len všeobecné pravidlá pre zložku týkajúcu sa zdravia. Počet nástrojov na financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa celkovo nezníži. Návrh neobsahuje jasné ustanovenia o koordinácii medzi zložkami núdzových zdravotných situácií a civilnej ochrany ani o tom, ako bude prebiehať spolupráca medzi centrom pre krízovú koordináciu a Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie (body *21* – *31*).

Výkonnostný rámec: vítame zavedenie ukazovateľov výsledkov, no ukazovatele výstupov a výsledkov v oblasti civilnej ochrany stanovené v prílohe I k navrhovanému výkonnostnému rámcu sa nezdajú byť dostatočné na posúdenie výkonnosti všetkých činností týkajúcich sa civilnej ochrany a pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Zistili sme aj celý rad nedostatkov, pokiaľ ide o jasnosť a relevantnosť navrhovaných ukazovateľov výstupov a výsledkov (body *32* – *37*).

Dodržiavanie predpisov, transparentnosť, vyvodzovanie zodpovednosti a vysledovateľnosť vynaložených prostriedkov: v návrhu Komisie je ako štandardný spôsob poskytovania grantov stanovené buď financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov. Zastávame názor, že to prináša nové riziká pre dodržiavanie predpisov, správne finančné riadenie, transparentnosť, vyvodzovanie zodpovednosti a vysledovateľnosť, pokiaľ ide o spôsob vynakladania finančných prostriedkov (body *38* – *41*).

Audítorský mandát EDA: navrhované nariadenie sa bude vykonávať v rámci priameho a nepriameho riadenia. Žiadame Komisiu, aby vo svojom legislatívnom návrhu jasne uviedla naše práva na vykonávanie auditu (body *42* – *44*).

Geografické pokrytie: návrhom Komisie sa potenciálne rozširuje geografické pokrytie pridruženia k UCPM na ktorúkoľvek tretiu krajinu. Našli sme však určité nejasnosti v terminológii návrhu a navrhli sme, aby ich Komisia objasnila (body *48* – *53*).

Pridaná hodnota EÚ

08 V preskúmaní o príležitostiach pre VFR na obdobie po roku 2027 sme uviedli, že hoci je zásada subsidiarity vymedzená v Zmluve, v súčasných právnych predpisoch EÚ definícia pridanej hodnoty EÚ chýba. Ako sme už uviedli v minulosti[1], na to, aby bol pojem pridanej hodnoty EÚ úplne účinný, mali by ho všetky inštitúcie EÚ chápať rovnako a mal by byť vyjadrený v príslušnom politickom vyhlásení alebo v legislatíve EÚ. Pridaná hodnota EÚ sa

[1] Stanovisko 01/2010 k finančnému riadeniu rozpočtu EÚ, body 14 a 18.

dá účinne merať len vtedy, ak je jasne vymedzená a dôsledne sa uplatňuje[2]. Návrhy Komisie týkajúce sa VFR na roky 2028 – 2034 neobsahujú definíciu pridanej hodnoty EÚ.

09 V roku 2024 Komisia uverejnila hodnotenie UCPM z obdobia 2017 až 2022[3]. Posúdila európsku pridanú hodnotu UCPM, ktorá je vymedzená ako dosiahnutie výsledkov nad rámec toho, čo by dosiahli členské štáty, keby konali samy. V štúdii sa dospelo k záveru, že UCPM priniesol členským štátom a tretím krajinám pridanú hodnotu EÚ tým, že sa dosiahli výsledky, ku ktorým by nebolo možné dospieť výlučne na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

10 Komisia vo svojej analýze súladu návrhu nariadenia o UCPM a HEPR so zásadou subsidiarity[4] zdôraznila, že UCPM bol vytvorený preto, lebo veľké katastrofy môžu presiahnuť kapacity reakcie ktoréhokoľvek členského štátu konajúceho samostatne. Takisto dospela k záveru, že v prípadoch komplexných cezhraničných núdzových situácií a kríz, ktoré postihujú celú Európsku úniu, ako je napríklad pandémia ochorenia COVID-19 a útočná vojna Ruska proti Ukrajine, je potrebný dobre koordinovaný spoločný prístup, aby sa zabránilo roztrieštenosti a duplicite snáh. Správa o posúdení vplyvu vypracovaná na podporu návrhu nariadenia o UCPM a HEPR však neobsahuje riadne odôvodnenú analýzu toho, ako sa pridaná hodnota EÚ zaistí v novom rámci.

Zosúladenie výdavkových cieľov s celoeurópskymi politickými prioritami

11 Revízia UCPM je jedným z opatrení uvedených v Európskej stratégii únie pripravenosti z roku 2025. Stratégia je založená na týchto zásadách:

- integrovaný prístup zohľadňujúci všetky riziká, ktorý sa vzťahuje na celé spektrum prírodných a človekom spôsobených rizík a hrozieb a spája všetky dostupné nástroje,
- nadrezortný prístup, ktorý združuje všetky zainteresované strany na všetkých úrovniach verejnej správy (miestna, regionálna, národná a únijná) a podporuje spoluprácu, súdržnosť politík a spoločné využívanie zdrojov,

---

[2] Preskúmanie 03/2025 o príležitostiach pre viacročný finančný rámec na obdobie po roku 2027, body 14 – 15.

[3] Komisia, *Evaluation of the UCPM (2017 – 2022)*, s. 37 – 38, 51 – 52, 67.

[4] Návrh nariadenia o UCPM a HEPR, s. 4.

- celospoločenský prístup, ktorý podporuje inkluzívnu kultúru pripravenosti a odolnosti zahŕňajúcu občanov, miestne komunity a občiansku spoločnosť, podniky a sociálnych partnerov, ako aj vedeckú a akademickú obec.

12 Návrh Komisie sa zaoberá fázami prevencie, pripravenosti a reakcie v rámci cyklu zvládania katastrof a zahŕňa financovanie opatrení v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Ciele návrhu sú v súlade so zásadami stratégie (body ***46*** – ***47***).

13 Nie je však jasné, ako sa návrhom Komisie zabezpečí komplementárnosť s inými programami financovania v rámci VFR na roky 2028 – 2034 a zabráni sa dvojitému financovaniu. Zaznamenali sme napríklad, že prostredníctvom Nástroja EÚ, ktorý sa má vytvoriť na základe návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond, sa podporujú opatrenia EÚ na podporu obnovy a rekonštrukcie po kríze, ale aj riešia naliehavé a konkrétne potreby v reakcii na krízové situácie, ako sú veľké alebo regionálne prírodné katastrofy. Hoci obnova a rekonštrukcia nie je v pôsobnosti návrhu nariadenia o UCPM a HEPR, upozorňujeme na možné oblasti prekrývania týchto dvoch nástrojov, pokiaľ ide o činnosti týkajúce sa reakcie, a zdôrazňujeme, že je dôležité zabezpečiť komplementárnosť a zabrániť dvojitému financovaniu.

14 Pokiaľ ide o pripravenosť na núdzové zdravotné situácie, prostredníctvom navrhovaného Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť sa podporuje vykonávanie nariadenia (EÚ) 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, a to koordináciou plánov prevencie, pripravenosti a reakcie na úrovni EÚ a členských štátov. To sa môže prekrývať s návrhom nariadenia o UCPM a HEPR, na základe ktorého sa tiež podporujú koordinačné činnosti súvisiace s núdzovými zdravotnými situáciami.

15 Ako sme zdôraznili už v našej predchádzajúcej práci[5], rozsah pôsobnosti a ciele nástroja by mali byť jasne vymedzené, aby malo financovanie EÚ maximálny možný vplyv a aby sa predišlo prekrývaniu s inými programami. Zastávame názor, že existencia viacerých mechanizmov financovania podobných iniciatív si vyžaduje lepšie koordinačné mechanizmy, aby sa zabránilo duplicite snáh. Je to ešte dôležitejšie, keď sa uplatňuje spôsob financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi (bod ***40***). Ako sme už informovali predtým[6], pri iniciatívach financovaných z viacerých programov je potrebný horizontálny prehľad o všetkých fondoch, aby sa dal zistiť rozsah finančnej podpory EÚ v konkrétnej

---

[5] Preskúmanie 02/2025 o poučeniach z nedostatkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF), s. 8.

[6] Osobitná správa 25/2024 o digitalizácii zdravotníctva, body 65 – 68 a odporúčanie2, osobitná správa 16/2025 o lesných požiaroch, body 27 – 28.

oblasti. Takýto prehľad by pomohol riešiť prekrývanie a umožnil komplexne posúdiť, ako podpora EÚ prispieva k plneniu cieľov politiky EÚ.

Financovanie rozpočtu EÚ

16 Rozpočet pridelený na UCPM v období 2021 – 2027 bol 3,6 mld. EUR v bežných cenách. Celková suma pridelená na pripravenosť na krízy v rámci pracovných programov EU4Health na roky 2021 – 2025 dosiahla približne 1,7 mld. EUR v bežných cenách (pracovné programy EU4Health na roky 2026 a 2027 zatiaľ nie sú k dispozícii). Orientačné finančné krytie na vykonávanie návrhu nariadenia o UCPM a HEPR na roky 2028 – 2034 je 10,7 mld. EUR v bežných cenách [9,5 mld. EUR v stálych cenách (z roku 2025)], čo je výrazné zvýšenie dostupných zdrojov v porovnaní so súčasným programovým obdobím.

17 Komisia vysvetlila, že pri stanovovaní finančného krytia pre VFR na roky 2028 – 2034 zohľadnila súčasnú úroveň činností a kapacít a nový rozšírený rozsah pôsobnosti (bod ***05***). Nepredložila však analýzu nákladov, ktorá by zahŕňala výpočty preukazujúce, ako bol stanovený odhad rozpočtu, a finančný prehľad konkrétnych činností, ktoré sa majú financovať. Podľa nášho názoru sú tieto informácie potrebné na zdôvodnenie navrhovaného zvýšenia rozpočtu.

18 V článku 7 a článku 9 návrhu Komisie sa stanovujú nepovinné príspevky nad rámec orientačného finančného krytia vo výške 10,7 mld. EUR. Tieto možnosti podľa nás poskytujú flexibilitu na rozšírenie orientačného finančného krytia na riešenie budúcich kríz.

Rozpočtová flexibilita

19 Orientačné finančné krytie uvedené v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR je určené na podporu činností v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie na všetky druhy katastrof spolu s opatreniami týkajúcimi sa pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Všimli sme si, že Komisia v záujme flexibility vo svojom návrhu neuvádza, ako bude finančné krytie rozdelené medzi civilnú ochranu a núdzové zdravotné situácie a ako bude rozvrhnuté medzi prevenciu, pripravenosť a reakciu.

20 Uznávame, že flexibilita rozpočtu je potrebná na riešenie neočakávaných problémov, ako sú krízy a núdzové situácie. Dôležité je však aj to, aby mechanizmy flexibility zabezpečovali zodpovednosť a transparentnosť pri využívaní finančných prostriedkov EÚ a zaistili rovnováhu medzi predvídateľnosťou a pružnosťou. Zastávame názor, že vyčlenenie minimálnych finančných prostriedkov na programovateľné činnosti v oblasti prevencie

a pripravenosti by pre implementujúcich partnerov a prijímateľov zaistilo transparentnosť a predvídateľnosť.

Zjednodušenie programu a postupov

Zjednodušenie programu

21 Komisia plánuje vo VFR na roky 2028 – 2034 zefektívniť a zjednodušiť finančné programy EÚ znížením ich počtu a zjednodušením pravidiel a postupov v rámci nich. Pripravenosť na krízy v prípade núdzových zdravotných situácií sa v súčasnosti financuje z programu EU4Health v okruhu „pripravenosť na krízy“. Navrhovaným nariadením o Európskom fonde pre konkurencieschopnosť (bod ***14***) sa program EU4Health zruší a financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa začlení do návrhu nariadenia o UCPM a HEPR.

22 Touto zmenou sa môže zvýšiť flexibilita pri prideľovaní finančných prostriedkov. Takisto sa vďaka nej môže znížiť administratívna záťaž pre prijímateľov. Napríklad vytváranie zásob a operačné činnosti sa budú financovať v rámci toho istého programu UCPM a HEPR podľa spoločného súboru pravidiel (***tabuľka 2***). Pokiaľ však ide o počet nástrojov, k zjednodušeniu nedochádza, pretože financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie bude stále rozdelené v troch programoch rovnako ako v súčasnom VFR.

Tabuľka 2 | Financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie

VFR 2021 – 2027	VFR 2028 – 2034
Horizont Európa: výskum a vývoj	Horizont Európa: základný výskum a výskum založený na spolupráci
EU4Health: pripravenosť na krízy (pokročilý výskum a inovácie, operačné opatrenia, ako je monitorovanie, výrobná kapacita, krízové verejné obstarávanie)	Európsky fond pre konkurencieschopnosť: pokročilý výskum a inovácie, podpora odolnosti dodávateľských reťazcov, využívanie biotechnológií na vývoj zdravotníckych protiopatrení
UCPM: vytváranie zásob	UCPM a HEPR: operačné činnosti a vytváranie zásob

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

23 V návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa stanovujú len miery spolufinancovania opatrení UCPM a na rozdiel od nariadenia o programe EU4Health sa v ňom nešpecifikujú miery spolufinancovania na činnosti spojené s núdzovými zdravotnými situáciami. Podľa Komisie

sa miery spolufinancovania HEPR uvedú pri každom opatrení v pracovných programoch. Zastávame názor, že miery spolufinancovania HEPR by sa mali uviesť v návrhu, aby sa zaistil rovnaký právny základ ako pri UCPM.

24 Príloha k návrhu nariadenia o UCPM a HEPR obsahuje zoznam možných oprávnených opatrení pre všetky špecifické ciele, s výnimkou špecifického cieľa, ktorý sa týka pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Podľa Komisie sú opatrenia uvedené v prílohe orientačné a neúplné, čím sa poskytuje flexibilita, pokiaľ ide o oprávnené opatrenia. V súvislosti s činnosťami týkajúcimi sa núdzových zdravotných situácií sa Komisia rozhodla nezahrnúť do návrhu príklady možných opatrení, pretože je ťažké dopredu odhadnúť, ktoré činnosti sa budú financovať. Podľa nášho názoru sa však typy činností vyplývajúcich z existujúcich nariadení[7] dajú predvídať, najmä pokiaľ ide o oblasti prevencie a pripravenosti, a orientačný demonštratívny zoznam opatrení zameraných na núdzové zdravotné situácie by zvýšil predvídateľnosť a posilnil povinnosť zodpovedať sa.

25 V záujme flexibility sa v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR nešpecifikuje, či budú pracovné programy na vykonávanie nariadenia ročné, ako v prípade súčasného programu EU4Health, alebo viacročné, ako v prípade súčasného mechanizmu UCPM. Takisto sa v ňom neupresňuje ani to, či budú existovať samostatné pracovné programy pre UCPM a HEPR, prípadne s odlišnými časovými rámcami. Podľa nášho názoru je priestor na objasnenie toho, ako sa budú pracovné programy využívať na riadenie finančných prostriedkov UCPM a HEPR.

Zjednodušenie postupov

Koordinácia medzi zložkami UCPM a HEPR

26 Podľa dôvodovej správy pripojenej k návrhu nariadenia o UCPM a HEPR je cieľom navrhovaného nariadenia zlepšiť celkovú účinnosť prevencie, prípravy a reakcie na prírodné a človekom spôsobené katastrofy vrátane závažných cezhraničných ohrození zdravia. Na tento účel sa v návrhu:

- zavádza rámec pre civilnú ochranu a pre financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie s cieľom využiť synergie a podporiť lepšiu koordináciu medzi sektormi,

[7] Napríklad nariadenie 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia a nariadenie 2022/2372 o dodávkach prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii.

- kladie osobitný dôraz na posilnenie súčinnosti UCPM s opatreniami zameranými na pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie.

27 V dôvodovej správe sa tiež uvádza, že „opatrenia zamerané na pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa budú naďalej koordinovať v rámci súčasných štruktúr“, ako sa stanovuje v nariadeniach (EÚ) 2022/2371 a 2022/2372 a v nariadeniach príslušných agentúr – Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA), Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) a Európskej agentúry pre lieky (EMA) – v rámci ich príslušných mandátov (bod ***03 prílohy III***).

28 V správe o reakcii EÚ na pandémiu ochorenia COVID-19 sme dospeli k záveru, že opatrenia EÚ prijaté na odstránenie nedostatkov v reakcii na núdzové zdravotné situácie viedli k zložitejšej organizačnej štruktúre, ktorá sa opiera o úzku spoluprácu mnohých rôznych zainteresovaných strán na všetkých úrovniach. Vytvorenie úradu HERA tiež spôsobilo čiastočné prekrývanie s úlohami centra ECDC a agentúry EMA. Odporučili sme preto, aby Komisia objasnila príslušné povinnosti úradu HERA, centra ECDC a agentúry EMA a posilnila ich koordináciu.

29 Očakávali by sme preto, že sa v návrhu Komisie objasní, ako sa tieto dve zložky – civilná ochrana a núdzové zdravotné situácie – budú koordinovať a fungovať v súčinnosti v súlade so všeobecným medziodvetvovým charakterom nástroja. V súčasnom znení návrhu sa však tieto aspekty neobjasňujú.

Koordinácia medzi Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie a centrom pre krízovú koordináciu

30 V návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa popri existujúcom Koordinačnom centre pre reakcie na núdzové situácie (ERCC) stanovuje aj zriadenie centra pre krízovú koordináciu. V odôvodnení 27 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa vysvetľuje, že centrum pre krízovú koordináciu bude fungovať v súčinnosti s ERCC a dopĺňať jeho funkcie, pričom bude využívať existujúce štruktúry a odborné znalosti ERCC. V článkoch legislatívneho textu sa však tento scenár jasne neodráža. Podľa súčasného znenia textu sa zdá, že centrum pre krízovú koordináciu a ERCC budú dva subjekty s odlišnými mandátmi (***tabuľka 3***).

Tabuľka 3 | Odlišné mandáty ERCC a centra pre krízovú koordináciu

ERCC	Centrum pre krízovú koordináciu
Pôsobí počas **katastrofy**, ktorá sa definuje ako: situácia, ktorá bez ohľadu na svoj pôvod má alebo môže mať závažný vplyv na ľudí, verejné zdravie, životné prostredie, kritickú infraštruktúru alebo majetok, vrátane kultúrneho dedičstva.	Pôsobí počas **krízy zasahujúcej viaceré sektory**, ktorá sa definuje ako: akákoľvek prebiehajúca alebo hroziaca katastrofa, ktorá má súčasne vplyv alebo potenciálny vplyv na viacero sektorov.

Zdroj: EDA na základe návrhu nariadenia o UCPM a HEPR.

31 Komisia objasnila, že centrum pre krízovú koordináciu a ERCC nebudú dve odlišné štruktúry, a vysvetlila, že návrh nariadenia o UCPM a HEPR poskytne právny základ, ktorý sa bude vzťahovať na krízy, ktoré presahujú civilnú ochranu. V tejto súvislosti bude ERCC pôsobiť v oblasti civilnej ochrany, zatiaľ čo centrum pre krízovú koordináciu sa bude zaoberať situáciami, ktoré zasahujú viaceré sektory, na ktoré sa civilná ochrana môže vzťahovať, ale nemusí. Podľa nášho názoru súčasné znenie legislatívneho textu nie je dostatočne jasné, aby odrážalo zámery Komisie. Preto nemôžeme posúdiť, či vytvorenie centra pre krízovú koordináciu účinne rieši potreby koordinácie súvisiace so zvládaním kríz zasahujúcich viaceré sektory. Myslíme si tiež, že jasné ustanovenia o koordinácii a zodpovednosti jednotlivých zainteresovaných strán sú kľúčové, najmä v krízových situáciách, keď sa rozhodnutia musia prijímať rýchlo.

Výkonnostný rámec

32 Návrh nariadenia o UCPM a HEPR sa má vykonávať v súlade s navrhovaným nariadením o výkonnosti, v ktorom sa stanovuje výkonnostný rámec pre rozpočet na roky 2028 – 2034 vrátane pravidiel monitorovania a podávania správ o výkonnosti programov a činností EÚ a pravidiel hodnotenia programov. K navrhovanému nariadeniu o výkonnosti vydal EDA samostatné stanovisko. V tejto časti analyzujeme len vybrané prvky navrhovaného nariadenia o výkonnosti, ktoré priamo súvisia s návrhom nariadenia o UCPM a HEPR.

33 Navrhované nariadenie o výkonnosti zahŕňa dve oblasti intervencie civilnej ochrany:

- civilná ochrana, riadenie rizík a katastrof a zdravotná bezpečnosť [402],
- systémy civilnej ochrany a riadenia katastrof na podporu opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy a odolnosti voči nej, prevencie a riadenia rizík súvisiacich s klímou (napr. systémy monitorovania, pripravenosti, varovania a reakcie na katastrofy) [403].

34 Ku každej oblasti intervencie sú priradené ukazovatele výstupov a výsledkov. V *tabuľke 4* sú uvedené ukazovatele pre dve oblasti intervencie týkajúce sa civilnej ochrany.

Tabuľka 4 | Ukazovatele výstupov a výsledkov pre oblasti intervencie súvisiace s civilnou ochranou

Oblasť intervencie	Ukazovatele výstupov	Ukazovatele výsledkov
402	— počet podporovaných systémov ochrany a riadenia katastrof (napr. systémy včasného varovania, systémy varovania a oznamovania verejnosti) — počet zakúpených kritických položiek — počet projektov budovania kapacít — počet členských štátov EÚ, ktoré vypracovali alebo aktualizovali národný akčný plán pripravenosti na základe odporúčaní vyplývajúcich z posúdenia pripravenosti na núdzové situácie v oblasti verejného zdravia	— počet kapacít, ktoré sú k dispozícii na nasadenie – podľa úrovne (krajina alebo úroveň EÚ vrátane operačných kapacít rescEU a kapacít reakcie registrovaných v európskom zoskupení v oblasti civilnej ochrany) — ďalšie obyvateľstvo, ktoré využíva ochranné opatrenia — zvýšenie kapacít pripravenosti a schopnosti reagovať na všetky nebezpečenstvá v členských štátoch EÚ
403	— počet podporovaných systémov ochrany a riadenia katastrof (napr. systémy včasného varovania, systémy varovania a oznamovania verejnosti) — počet zakúpených kritických položiek — počet projektov budovania kapacít	— počet kapacít, ktoré sú k dispozícii na nasadenie – podľa úrovne (krajina alebo úroveň EÚ vrátane operačných kapacít rescEU a kapacít reakcie registrovaných v európskom zoskupení v oblasti civilnej ochrany) — ďalšie obyvateľstvo, ktoré využíva ochranné opatrenia — hodnota majetku a/alebo obyvateľstvo, ktoré má prospech z opatrení na zvýšenie odolnosti proti zmene klímy

Zdroj: EDA na základe prílohy I k navrhovanému nariadeniu o výkonnosti.

35 Ako sme uviedli už v predchádzajúcich správach[8], vo výkonnostnom rámci by malo byť financovanie jasne viazané na výsledky. Zavedenie ukazovateľov výsledkov preto vítame. Domnievame sa však, navrhované ukazovatele výstupov a výsledkov sa zdajú byť nedostatočné na posúdenie výkonnosti všetkých činností stanovených v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR, pretože sú zväčša zamerané na prevenciu a pripravenosť a nevzťahujú sa na činnosti v oblasti reakcie. Navyše v súvislosti s krízami zasahujúcimi viaceré sektory nie sú stanovené žiadne ukazovatele, existujú len ukazovatele týkajúce sa katastrof.

[8] Preskúmanie 02/2025 o poučeniach z nedostatkov RRF, s. 8, a preskúmanie 03/2025 o príležitostiach pre VRF na obdobie po roku 2027, rámček 1.

V navrhovaných ukazovateľoch výstupov a výsledkov sme okrem toho našli niekoľko nedostatkov (*tabuľka 5*).

Tabuľka 5 | Nedostatky v navrhovaných ukazovateľoch výstupov a výsledkov

Nedostatky ukazovateľov výstupov	Nedostatky ukazovateľov výsledkov
— Niektoré ukazovatele výstupov sú neurčité, napr. v ukazovateli „počet zakúpených kritických položiek“ kritické položky nie sú vymedzené.	— V niektorých ukazovateľoch výsledkov chýba základný scenár pre posúdenie, napr. v ukazovateľoch „ďalšie obyvateľstvo, ktoré využíva ochranné opatrenia“, a „zvýšenie kapacít pripravenosti a schopnosti reagovať na všetky nebezpečenstvá v členských štátoch EÚ“. — Pri niektorých ukazovateľoch výsledkov nie je jasná relevantnosť, napr. pri ukazovateli „hodnota majetku a/alebo obyvateľstvo, ktoré má prospech z opatrení na zvýšenie odolnosti proti zmene klímy“.

Zdroj: Analýza EDA.

36 Takisto považujeme za náročné zmysluplne priradiť investície do prevencie a pripravenosti („kritické položky“, „projekty budovania kapacít“ a „systémy ochrany a riadenia katastrof“) k intervenciám 402 alebo 403 (bod *33*) v závislosti od toho, či by potenciálne katastrofy súviseli s klímou alebo nie.

37 Ďalšie ukazovatele zahŕňajúce prvok civilnej ochrany alebo núdzovej zdravotnej situácie sa navyše vyskytujú v iných oblastiach intervencie (*tabuľka 6*). Nie je jasné, či sa tieto dodatočné ukazovatele budú využívať na monitorovanie a posudzovanie výkonnosti nariadenia o UCPM a HEPR spolu s ukazovateľmi týkajúcimi sa oblastí intervencie 402 a 403.

Tabuľka 6 | Ďalšie oblasti intervencie a ukazovatele zahŕňajúce prvok civilnej ochrany alebo núdzovej zdravotnej situácie

Oblasť intervencie	Ukazovatele výstupov	Ukazovatele výsledkov
407 vojenská infraštruktúra (okrem vojenskej mobility)	— kapacita nových alebo modernizovaných zariadení – podľa typu (výcvikové priestory, bývanie s dvojakým použitím, pohotovostné zdravotnícke zariadenia, vojenské sklady, iné) (v m²)	— počet používateľov nových alebo modernizovaných zariadení za rok
503 výroba, nákup alebo prenájom záchranných lietadiel (napr. pátracie a záchranné lietadlá, zdravotnícke lietadlá, lietadlá na hasenie požiarov)	— počet a typ nových lietadiel (primárny typ použitia) — ďalšie kapacity, ktoré sú k dispozícii na nasadenie na úrovni EÚ	— ďalšie obyvateľstvo, ktoré využíva ochranné opatrenia a/alebo pokrytú plochu — škody alebo straty, ktorým sa zabránilo v dôsledku zásahu
538 núdzové plavidlá (napr. pátracie a záchranné, zdravotnícke, pobrežná stráž)	— počet a typ nových typov plavidiel — počet podporených projektov	— ďalšie obyvateľstvo, ktoré využíva ochranné opatrenia (napr. pokrytá plocha) — zníženie škôd alebo obetí v dôsledku zásahu

Zdroj: EDA na základe prílohy I k navrhovanému nariadeniu o výkonnosti.

Dodržiavanie predpisov, transparentnosť, vyvodzovanie zodpovednosti a vysledovateľnosť vynaložených prostriedkov

38 V tejto časti sa zameriavame na aspekty dodržiavania predpisov a vyvodzovania zodpovednosti v súvislosti s návrhom nariadenia o UCPM a HEPR. Niektoré pripomienky k týmto aspektom sa objavujú aj v časti „Zjednodušenie programu a postupov“ (body ***23*** – ***25***).

39 Ako sme už uviedli v minulosti[9], zjednodušenie rozpočtových nástrojov, pravidiel a postupov EÚ môže zvýšiť transparentnosť, znížiť administratívnu záťaž a zlepšiť čerpanie

[9] Preskúmanie 03/2025 o príležitostiach pre viacročný finančný rámec na obdobie po roku 2027, bod 19.

finančných prostriedkov. Nemalo by to však byť na úkor povinnosti zodpovedať sa, ani na úkor účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti.

40 Zaznamenali sme, že v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR je ako štandardný spôsob poskytovania grantov stanovené buď "financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo prípadne […] financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov"[10]. V preskúmaní o ponaučeniach z nedostatkov RRF sme konštatovali, že model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, nie je nevyhnutne založený na výkonnosti, chýba mu transparentnosť a má nedostatočné mechanizmy vyvodzovania zodpovednosti a kontroly[11]. V nedávnej osobitnej správe o dvojitom financovaní[12] sme dospeli k záveru, že zavádzanie nástrojov financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže viesť k vyššiemu riziku dvojitého financovania. Toto riziko je obzvlášť zreteľné, keď sa takéto nástroje používajú spolu s rôznymi programami financovania EÚ, z ktorých sa financujú podobné opatrenia a činnosti v rovnakom časovom rámci, ako sa navrhuje v prípade UCPM a HEPR. Okrem toho sme navrhli zmenu formulácie návrhu týkajúcej sa zjednodušeného vykazovania nákladov (***príloha II***).

41 Podľa nášho názoru je potrebné objasniť znenie niektorých článkov návrhu nariadenia o UCPM a HEPR, aby sa znížilo riziko dvojitého financovania a riziko poskytnutia viac ako 100 % financovania. V ***tabuľke 7*** je uvedený navrhovaný legislatívny text spolu s našou analýzou.

---

[10] Článok 10 ods. 5 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR.

[11] Preskúmanie 02/2025, body 11, 14 a 19.

[12] Osobitná správa 22/2024, bod 100.

Tabuľka 7 | Analýza EDA týkajúca sa článku 8 ods. 1 a článku 11 ods. 5 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR

Návrh nariadenia o UCPM a HEPR	Analýza EDA
Článok 8 ods. 1: Toto nariadenie sa vykonáva v synergii s programami Únie. Na základe tohto nariadenia možno poskytnúť príspevok aj na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok Únie z iného programu. Na zodpovedajúci príspevok sa uplatňujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže uplatňovať jednotný súbor pravidiel a môže sa prijať jediný právny záväzok. Ak sa všetky príspevky Únie poskytujú na základe oprávnených nákladov, kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.	Zastávame názor, že: — v texte sa neobjasňuje, ako sa zmierni riziko dvojitého financovania, — v rozpore s cieľom zjednodušenia by sa administratívna záťaž mohla zvýšiť, keďže na tú istú akciu by sa v závislosti od zdroja príspevku vzťahovali odlišné pravidlá.
Článok 11 ods. 5: V postupoch udeľovania grantov nie sú akcie oprávnené na financovanie, ak sú tieto akcie alebo ich časti už plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov, s výnimkou príspevkov Únie v kontexte synergických akcií uvedených v článku 8.	Text by sa mal objasniť, pretože podľa aktuálneho znenia sa zdá, že opatrenia, ktoré sa v plnej miere financujú z iných verejných alebo súkromných zdrojov, nie sú oprávnené na financovanie z UCPM, ale sú oprávnené, ak sú plne financované z iných príspevkov EÚ. To by znamenalo financovanie vo výške viac ako 100 %.

Zdroj: Analýza EDA týkajúca sa návrhu nariadenia o UCPM a HEPR.

Audítorský mandát EDA

42 Na naše právo vykonávať audit sa odkazuje v odôvodnení 5 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR, v ktorom sa uvádza, že „všetky osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, [majú] v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.“

43 V článku 9 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa odkazuje na pridružené tretie krajiny a spomínajú sa práva a prístup, ktoré sa vyžadujú podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013, „[rozhodnutia] o presadzovaní práva, ktorými sa ukladá peňažný záväzok na základe článku 299 zmluvy, ako aj [rozsudky

a uznesenia] Súdneho dvora Európskej únie“. Výslovne sa v ňom nespomínajú práva EDA na vykonanie auditu ako v článku 27 rozhodnutia č. 1313/2013. Konkrétne z článku 9 nemusí byť čitateľom z krajín mimo EÚ dostatočne jasný rozsah právomocí EDA na vykonávanie auditu.

44 Z dôvodu jasnosti navrhujeme, aby sa v návrhu nariadenia o UCPM a HEPR osobitne stanovili práva EDA na vykonávanie auditu v členských štátoch a tretích krajinách tým, že sa výslovne uvedú v príslušných právnych ustanoveniach, a nielen v odôvodnení.

Konkrétne pripomienky

45 Návrh nariadenia o UCPM a HEPR je rozdelený na štyri časti označené ako „hlavy“: hlava I o všeobecných ustanoveniach a hlava IV o záverečných ustanoveniach sa týkajú oboch zložiek (civilná ochrana a núdzové zdravotné situácie); hlava II zahŕňa 20 článkov týkajúcich sa civilnej ochrany a hlava III sa vzťahuje na pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie a zahŕňa len jeden článok. V návrhu sa stanovujú podrobné pravidlá fungovania UCPM vrátane osobitných opatrení v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie, ale pre HEPR sa stanovujú len všeobecné pravidlá.

Hlava I Všeobecné ustanovenia

Ciele

46 Všeobecným cieľom návrhu nariadenia o UCPM a HEPR (článok 4 ods. 1) je „posilniť spoluprácu medzi Úniou a členskými štátmi pri prevencii všetkých druhov prírodných a človekom spôsobených katastrof“, závažných cezhraničných ohrození zdravia a situácií zasahujúcich niekoľko sektorov súčasne, ktoré sa vyskytnú v Únii alebo mimo nej, „a pri príprave a reakcii na ne“.

47 Tento všeobecný cieľ sa dosiahne prostredníctvom šiestich špecifických cieľov. Tieto ciele sú zosúladené so zásadami Európskej stratégie únie pripravenosti: prístup zohľadňujúci všetky riziká, nadrezortný prístup a celospoločenský prístup (bod ***11***). Špecifické ciele návrhu nariadenia o UCPM a HEPR však nie sú SMART (konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné pre ciele politiky a časovo ohraničené). V ***rámčeku 2*** sú uvedené príklady špecifických cieľov. Hoci sú relevantné pre ciele politiky, nie sú dostatočne konkrétne na to, aby boli merateľné, nemajú stanovený časový rámec a nie je jasné, ako sa bude merať ich dosiahnutie (pozri aj body ***34*** – ***37***).

Rámček 2

Príklady špecifických cieľov v navrhovanom nariadení

a) „Posilniť pochopenie a predvídanie rizík katastrof a hrozieb vrátane tých, ktoré súvisia so zmenou klímy a s verejným zdravím, a proaktívne pracovať na prevencii alebo zmiernení ich potenciálnych vplyvov; podporovať prevenciu a pripravenosť a posilniť spoluprácu medzi orgánmi civilnej ochrany, zdravotníctva a inými príslušnými orgánmi“

b) „Uľahčovať, najmä prostredníctvom vedomostnej siete, budovanie kapacít na úrovni Únie a členských štátov, najmä podporou a zvyšovaním využívania výsledkov výskumu a inovácií v prípade katastrof a kríz, poskytovaním a realizáciou programov budovania kapacít, ako sú odborná príprava a cvičenia, partnerské hodnotenia, nasadenie odborníkov a tímov EUCP poskytujúcich poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie a pripravenosti, ako aj ďalšie odborné znalosti a takisto technická a finančná pomoc na podporu stratégií, plánov a investícií a na podporu prevencie, pripravenosti a odolnosti“

Zdroj: Návrh nariadenia o UCPM a HEPR, článok 4 ods. 2 písm. a) a b).

Geografické pokrytie

48 V článku 9 ods. 1 sa uvádza zoznam tretích krajín, ktoré môžu byť v súlade s návrhom nariadenia o UCPM a HEPR úplne alebo čiastočne pridružené. V porovnaní so súčasným rozhodnutím č. 1313/2013 sa odkazom na „iné tretie krajiny“ zavádza nový prvok, čím sa potenciálne rozširuje geografické pokrytie pridruženia k UCPM na ktorúkoľvek tretiu krajinu. V terminológii návrhu sme však našli určité nejednoznačnosti. Navrhujeme, aby Komisia objasnila tieto nejednoznačnosti tak, ako vysvetľujeme v nasledujúcich bodoch.

49 V článku 3 ods. 23 sa vymedzuje termín „pridružená krajina“ a odkazuje sa aj na „pridružené štáty“. Ak majú termíny „štáty“ a „krajiny“ odlišné významy, navrhujeme uviesť definíciu pre každý z nich. Ak nie, navrhujeme používať len jeden termín a vymedziť ho.

50 Zatiaľ čo v článku 3 ods. 23 sa odkazuje na „pridruženú krajinu“, v názve článku 9 a v článku 11 sa odkazuje na „pridružené tretie krajiny“. Navrhujeme formulácie zjednotiť.

51 Návrh nariadenia o UCPM a HEPR obsahuje odkazy na „zúčastnené štáty“ (v legislatívnom, finančnom a digitálnom výkaze) a na „zúčastnené krajiny“ (v článku 11 ods. 3 návrhu). Ak majú byť termíny „zúčastnené štáty“ a „zúčastnené krajiny“ nahradené termínom „pridružené [tretie] krajiny“, navrhujeme termíny zjednotiť v celom znení návrhu.

52 V článku 3 ods. 23 sa vysvetľuje, že odkaz na termín „členské štáty“ by sa mal považovať aj za odkaz na „pridružené štáty“, ak nie je uvedené inak. Všetky články návrhu nariadenia o UCPM a HEPR, v ktorých sa odkazuje na „členské štáty“, teda chápeme tak, že zahŕňajú všetky štáty – v rámci EÚ aj mimo nej – ktoré sú zapojené do mechanizmu. V článku 11 ods. 2 sa však členské štáty a pridružené krajiny vymenúvajú samostatne v písmenách a) a b), ale v článku 11 ods. 2 písm. a) pridružené krajiny nie sú vylúčené. Navrhujeme tento pojem objasniť buď v článku 3 ods. 23, alebo v článku 11 ods. 2. Nejasnosť môže viesť k nejednoznačnému výkladu ustanovení.

53 V článku 21 ods. 10 o kapacitách rescEU sa odkazuje na „žiadajúci členský štát“, čím sa rozumejú – ako sa vysvetľuje v bode *52* – členské štáty a pridružené krajiny. Podľa článku 28 však o pomoc môžu požiadať aj nepridružené tretie krajiny. Navrhujeme nahradiť termín „žiadajúci členský štát“ termínom „postihnutá krajina“, aby zahŕňal aj nepridružené tretie krajiny.

Hlava II Civilná ochrana

Päťročný cyklus podávania správ

54 Zaznamenali sme, že v súvislosti s UCPM sa článkom 15 návrhu predlžuje podávanie správ členských štátov Komisii zo súčasného 3-ročného rámca na navrhovaný 5-ročný rámec. Naproti tomu v nariadení (EÚ) 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia sa od členských štátov stále vyžaduje, aby správy o svojich národných plánoch prevencie, pripravenosti a reakcie podávali každé tri roky.

55 Konštatujeme, že v odôvodnení 10 návrhu sa objasňuje, že národné hodnotenia rizík sa majú predkladať „aspoň raz za päť rokov alebo v prípade, že si významná zmena v panoráme rizík vyžaduje aktualizáciu takýchto hodnotení“, čím sa umožňuje častejšie predloženie. S cieľom objasniť, že v prípade významných zmien sa aktualizácie vyžadujú skôr, navrhujeme zosúladiť znenie článku 15 s odôvodnením 10.

56 Vzhľadom na podpornú úlohu Komisie vítame možnosť, stanovenú v článku 16 ods. 3 a uvedenú v rozhodnutí č. 1313/2013, aby mohla Komisia požiadať členské štáty o poskytnutie dodatočných informácií o osobitných opatreniach týkajúcich sa prevencie a pripravenosti v súvislosti s rizikami, ktoré vedú k pravidelne sa vyskytujúcim alebo mimoriadne ničivým katastrofám, a ak je to vhodné:

- navrhnúť nasadenie tímu odborníkov, aby poskytli poradenstvo,

- alebo vydať odporúčania na zvýšenie úrovne prevencie a pripravenosti v dotknutom členskom štáte.

57 V návrhu sa však nešpecifikuje, aké zmierňujúce opatrenia môže Komisia prijať, ak členské štáty nereagujú na žiadosti alebo odporúčania Komisie. Zastávame názor, že zmierňujúcimi opatreniami by sa mohli členské štáty podporiť pri vykonávaní opatrení v oblasti prevencie a pripravenosti na národnej úrovni.

RescEU

58 Rezerva rescEU bola zriadená ako strategická rezerva európskych kapacít a zásob v oblasti reakcie na katastrofy a v plnej miere ju financuje EÚ. Zahŕňa lietadlá a vrtuľníky na hasenie požiarov a zdravotnícku evakuáciu a niekoľko základných zásob vrátane poľných nemocníc, zariadení na výrobu energie a prístreškov, kritického zdravotníckeho materiálu a zariadenia na reakciu na chemické, biologické, rádiologické a jadrové núdzové situácie. Rezerva je v súčasnosti v prevádzke.

59 V článku 21 ods. 1 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa stanovuje, že „prostredníctvom systému rescEU sa poskytuje pomoc na doplnenie celkových existujúcich kapacít v oblasti reakcie na vnútroštátnej úrovni a kapacít, ktoré sa členské štáty zaviazali poskytnúť v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany, alebo na splnenie operačných potrieb“. Vítame flexibilitu, ktorú tento článok poskytuje, a skutočnosť, že sa na rescEU už neodkazuje ako na poslednú možnosť.

60 V článku 21 ods. 8 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa uvádza, že kapacity rescEU sa môžu použiť na vnútroštátne účely, len ak sa nevuyžívajú alebo nie sú potrebné na účely reakcie. Navrhujeme doplniť ustanovenie, že akékoľvek použitie kapacít rescEU na vnútroštátne účely si vyžaduje predchádzajúci súhlas Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie (ERCC). V súčasnosti sa v článku 35 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2025/704 vyžaduje, aby členské štáty oznamovali ERCC využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni, a ak využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni vplýva na ich dostupnosť, členské štáty musia získať súhlas ERCC.

61 V článku 21 ods. 15 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa stanovuje, že členské štáty musia byť informované o operačnom statuse kapacít rescEU prostredníctvom [spoločného systému komunikácie a poskytovania informácií v prípade núdzových situácií] (CECIS)“. V návrhu Komisie sa nevyžaduje, aby sa prostredníctvom systému CECIS oznamovala aj dostupnosť kapacít európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany. V súčasnosti je takáto požiadavka stanovená v článku 15 ods. 8 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2025/704. S cieľom zlepšiť informácie o dostupnosti zdrojov v rámci UCPM a poskytnúť

rovnaký právny základ pre používanie systému CECIS pre kapacity rescEU aj kapacity európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany navrhujeme vložiť odkaz na systém CECIS do článku 20 o európskom zoskupení v oblasti civilnej ochrany.

Centrum pre krízovú koordináciu

62 V článku 1 ods. 2 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR sa uvádza, že „týmto nariadením sa stanovujú […] pravidlá týkajúce sa zriadenia centra pre krízovú koordináciu“, ale neuvádzajú sa ustanovenia o jeho fungovaní. Komisia vysvetlila, že fungovanie centra sa upravuje v článkoch 26 a 29. Navrhujeme upresniť znenie (***príloha II***).

63 Navrhujeme tiež lepšie vymedziť úlohu, zloženie a povinnosti centra pre krízovú koordináciu v súlade so stanoviskom[13] výboru pre kontrolu regulácie, ktoré je nezávislým orgánom v rámci Komisie a ktorý vydáva stanoviská a odporúčania k všetkým návrhom posúdení vplyvu, kontrol vhodnosti a významným hodnoteniam existujúcich právnych predpisov, ktoré vypracúva Komisia. Ako sa uvádza v bode ***31***, navrhujeme lepšie vysvetliť koordináciu s Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie.

Hlava III Pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie

64 Hlava III „Pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie“ návrhu nariadenia o UCPM a HEPR má len jeden článok (článok 34). Navrhujeme rozšíriť ustanovenia v rámci tejto hlavy s cieľom vyriešiť nedostatky opísané v bodoch ***26***– ***29***. Navrhujeme tiež objasniť komplementárnosť medzi UCPM a HEPR, napríklad upresnením, ktoré nástroje UCPM (napr. ERCC, centrum pre krízovú koordináciu, európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, vedomostná sieť Únie v oblasti civilnej ochrany atď.) sú uplatniteľné pri HEPR a kedy ich možno použiť.

65 Článok 34 písm. d) návrhu nariadenia o UCPM a HEPR znie: „podpory opatrení na rozvoj, vykonávanie a monitorovanie, a to aj prostredníctvom spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a so zainteresovanými stranami, a na vývoj a nasadenie potrebných nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúr“. Navrhujeme objasniť predmet „rozvoja, vykonávania a monitorovania“, pretože nie je jasné, na ktoré opatrenia sa tieto pojmy vzťahujú.

---

[13] Stanovisko výboru pre kontrolu regulácie k posúdeniu vplyvu VFR – civilná ochrana, pripravenosť a reakcia na krízy, s. 3.

66 Komisia vysvetlila, že v odôvodnení 14 sa zavádza výnimka stanovená v nariadení o rozpočtových pravidlách, ktorá umožňuje pridanie nového verejného obstarávateľa pre spoločné obstarávanie mimo krízy, keďže väčšina spoločného obstarávania sa uskutočňuje v kontexte pripravenosti s cieľom zabrániť eskalácii krízy. V záujme jasnosti navrhujeme, aby sa výnimka výslovne uviedla v právnych ustanoveniach.

67 Ako všeobecnú pripomienku uvádzame, že sme našli niekoľko prípadov, keď v anglickom znení sloveso vyjadrujúce povinnosť („shall“) bolo použité s výrazom „dobrovoľne“ („voluntary basis“), napríklad v ustanovení „členské štáty dobrovoľne rozvíjajú kapacity“ („member states shall, on a voluntary basis, develop response capacities“)[14]. Podľa nášho názoru môže takáto formulácia viesť k nesprávnemu výkladu. Navrhujeme preformulovať znenie v prípadoch, kde je sloveso „shall“ použité spolu s výrazom „on a voluntary basis“.

Toto stanovisko prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 5. februára 2026.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy

predseda

[14] Článok 19 ods. 1 návrhu nariadenia o UCPM a HEPR.

Prílohy

Príloha I – Zoznam publikácií EDA

Osobitná správa 19/2025: Kritický nedostatok liekov – Opatrenia EÚ priniesli pridanú hodnotu, štrukturálne problémy však pretrvávajú

Osobitná správa 16/2025: Financovanie EÚ na riešenie lesných požiarov – Viac preventívnych opatrení, ale nedostatočné dôkazy o výsledkoch a ich dlhodobej udržateľnosti

Preskúmanie 03/2025: Príležitosti pre viacročný finančný rámec na obdobie po roku 2027

Preskúmanie 02/2025: Orientácia na výkon, vyvodzovanie zodpovednosti a transparentnosť – poučenia z nedostatkov RRF

Osobitná správa 25/2024: Digitalizácia zdravotníctva – Podpora EÚ členským štátom je celkovo účinná, ale vyskytujú sa problémy s využívaním finančných prostriedkov EÚ

Osobitná správa 22/2024: Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ – Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika vyplývajúceho z toho, že model financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je spojený s nákladmi

Osobitná správa 12/2024: Reakcia EÚ na pandémiu COVID-19 – Zdravotnícke agentúry EÚ vo všeobecnosti fungovali dobre za bezprecedentných okolností

Osobitná správa 19/2022: Obstarávanie vakcín proti ochoreniu COVID-19 Európskou úniou – Po počiatočných výzvach sa zabezpečil dostatočný počet dávok, no výkonnosť procesu nebola dostatočne posúdená

Stanovisko 09/2020 k návrhu Komisie na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany

Osobitná správa 33/2016: Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany – Koordinácia reakcií na katastrofy mimo EÚ bola vo všeobecnosti účinná

Osobitná správa 28/2016: Zvládanie vážnych cezhraničných hrozieb pre zdravie v EÚ – Dôležité kroky sa už podnikli, no treba urobiť ešte viac

Stanovisko 01/2010: Zlepšovanie finančného hospodárenia s rozpočtom Európskej Únie – Riziká a výzvy

Príloha II – Navrhované zmeny s pripomienkami

Tabuľka 1 | Navrhované úpravy znenia s pripomienkami

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Článok 1 2. […] c) pravidlá týkajúce sa zriadenia centra pre krízovú koordináciu (ďalej len „centrum“) […]	***Článok 1*** *2. […]* *c) pravidlá týkajúce sa zriadenia **a fungovania** centra pre krízovú koordináciu (ďalej len „centrum“) […]*	Návrhom sa zriaďuje centrum pre krízovú koordináciu bez toho, aby sa spomenulo jeho fungovanie. V písm. c) navrhujeme okrem uvedenia odkazu na zriadenie centra doplniť aj odkaz na jeho fungovanie.
Článok 2 1. Cieľom tohto nariadenia je zabezpečiť ochranu […].	***Článok 2*** *1. **Toto nariadenie sa vzťahuje na** ochranu […]*	Súčasné znenie nezodpovedá názvu článku „Rozsah pôsobnosti“. Navrhujeme upraviť znenie tak, aby vyjadrovalo „Rozsah pôsobnosti“.
Článok 2 6. Vytváranie zásob uvedených v hlave III sa uskutočňuje v súlade s článkom 21 s výnimkou prostriedkov zdravotníckych protiopatrení, ktoré nie sú vymedzené ako súčasť systému rescEU.	***Článok 2*** *6. Vytváranie zásob uvedených v hlave III sa uskutočňuje v súlade s článkom 21 s výnimkou prostriedkov zdravotníckych protiopatrení, ktoré nie sú vymedzené ako súčasť systému rescEU **v príslušných vykonávacích aktoch**.*	Navrhujeme uviesť právny rámec, v ktorom sa vymedzuje, ktoré zdravotnícke protiopatrenia sa považujú za súčasť rescEU.

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Článok 2 7. Pri uplatňovaní opatrení v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie podľa tohto nariadenia sa zohľadňujú osobitné potreby izolovaných, najvzdialenejších a ostatných regiónov alebo ostrovov Únie z hľadiska prevencie, pripravenosti a reakcie.	***Článok 2*** *7. Pri uplatňovaní opatrení v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie podľa tohto nariadenia sa zohľadňujú osobitné potreby izolovaných, najvzdialenejších a ostatných regiónov alebo ostrovov Únie z hľadiska prevencie, pripravenosti a reakcie.*	(Zmena sa netýka slovenského znenia)
Článok 4 2. […] e) podporovať […]; f) posilniť […].	***Článok 4*** *2. […]* *e) podporovať […];* *f) posilniť […].*	(Zmena sa netýka slovenského znenia)
Článok 7 6. Dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky […]. 7. Na žiadosť členských štátov […].	***Článok 7*** *~~6~~**1**. Dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky […].* *~~7~~**2**. Na žiadosť členských štátov […].*	Číslovanie odsekov by sa malo začínať číslovkou 1, a nie 6.
Článok 9 1. Na pridružení na základe tohto nariadenia sa […] môžu prostredníctvom úplného alebo čiastočného pridruženia zúčastňovať tieto tretie krajiny:	***Článok 9*** *1. Na pridružení na základe tohto nariadenia sa […] môžu prostredníctvom úplného alebo čiastočného pridruženia zúčastňovať tieto tretie krajiny:*	(Zmena sa netýka slovenského znenia)

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Článok 10 4. Granty v rámci špecifických cieľov uvedených v článku 4 ods. 2 […].	***Článok 10*** *4. Granty v rámci špecifických cieľov uvedených v článku 4 ods. 2 […].*	(Zmena sa netýka slovenského znenia)
Článok 10 5. Ak sa financovanie z prostriedkov Únie poskytuje vo forme grantu, […] poskytuje [sa] ako financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo prípadne ako financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov.	***Článok 10*** *5. Ak sa financovanie z prostriedkov Únie poskytuje vo forme grantu, […] poskytuje [sa] ako financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo prípadne ako financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov.*	(Zmena sa netýka slovenského znenia)
Článok 15 […] členské štáty […] sprístupnia Komisii zhrnutie […] do 31. decembra 2028 a potom aspoň raz za päť rokov:	***Článok 15*** *[…] členské štáty […] sprístupnia Komisii zhrnutie […] do 31. decembra 2028 a potom aspoň raz za päť rokov* ***alebo v prípade, že si významná zmena v panoráme rizík vyžaduje aktualizáciu takýchto hodnotení****:*	Zosúladenie znenia článku 15 s odôvodnením 10.
Článok 16 1. S cieľom zlepšiť pochopenie rizík katastrof, ktorým čelí Únia, a poskytovať informácie na účely koordinovanej pripravenosti a na základe súhrnov uvedených v článku 16 a […]:	***Článok 16*** *1. S cieľom zlepšiť pochopenie rizík katastrof, ktorým čelí Únia, a poskytovať informácie na účely koordinovanej pripravenosti a na základe* ~~*súhrnov*~~ ***zhrnutí*** *uvedených v článku 1*~~*6*~~***5*** *a […]:*	V článku 16 ods. 1 sa zrejme odkazuje na zhrnutia uvedené v predchádzajúcom článku (článok 15).

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Článok 20 4. […]. Komisia nabáda členské štáty, aby v súlade so správou uvedenou v článku 17 ods. 1 písm. c) riešili značné nedostatky v kapacite v oblasti reakcie v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany.	***Článok 20*** *4. […]. Komisia nabáda členské štáty, aby v súlade so správou uvedenou v článku 1~~7~~**6** ods. 1 písm. c) riešili značné nedostatky v kapacite v oblasti reakcie v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany.*	Na správu sa odkazuje v článku 16 ods. 1 písm. c), a nie v článku 17.
Článok 20 6. Členské štáty dobrovoľne určia, vyčlenia a zaregistrujú kapacity v oblasti reakcie, ktoré ponúkajú európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany, […].	***Článok 20*** *6. Členské štáty dobrovoľne určia, vyčlenia a zaregistrujú kapacity v oblasti reakcie, ktoré ponúkajú európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany, **v systéme CECIS** […].*	Účelom zmeny je zlepšiť informácie o dostupnosti zdrojov v rámci UCPM a poskytnúť rovnaký právny základ pre používanie systému CECIS pre kapacity rescEU aj kapacity európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany.
Článok 21 9. Kapacity rescEU sa používajú, a to aj na účely nasadenia, vnútroštátneho použitia, zapožičania alebo darovania vrátane riadenia strategických rezerv rescEU, v súlade s vykonávacími aktmi prijatými v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.	***Článok 21*** *9. Kapacity rescEU sa používajú, a to aj na účely nasadenia, vnútroštátneho použitia, zapožičania alebo darovania ~~**vrátane**~~ **a** riadenia strategických rezerv rescEU, v súlade s vykonávacími aktmi prijatými v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.*	V záujme lepšej zrozumiteľnosti by predložka „vrátane“ mohla byť nahradená spojkou „a“.
Článok 23 2. Vedecký a technický nástroj združuje […].	***Článok 23*** *2. Vedecký a technický nástroj **(STAF)** združuje […].*	Na zosúladenie článku 23 ods. 2 s odôvodnením 42 a článkom 28 ods. 5 by sa mohla doplniť skratka „STAF“.
Článok 31 3. […] sadzieb financovania stanovených v prílohe I.	**Článok 31** *3. […] sadzieb financovania stanovených v prílohe ~~I~~.*	Legislatívny návrh obsahuje len jednu prílohu.

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Článok 32 7. Komisia stanoví pravidlá nasadenia odborníkov a tímov EUCP vo vykonávacom akte prijatom v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.	Pozri pripomienky.	Tento odsek by bolo lepšie vložiť do článku 33 „Nasadenie odborníkov a tímu EUCP“.
Článok 32 8. Ak členský štát od Komisie žiada, aby zadala zákazku na dopravné služby, Komisia požaduje úhradu časti nákladov podľa sadzieb financovania stanovených v prílohe I.	*8. […] sadzieb financovania stanovených v prílohe ~~I~~.*	Legislatívny návrh obsahuje len jednu prílohu. Znenie článku 32 ods. 8 je okrem toho rovnaké ako znenie článku 31 ods. 3. Jeden z týchto dvoch odsekov by sa mohol vymazať.
Článok 33 2. […]. Do tímu môžu byť začlenení odborníci z Komisie a iných inštitúcií Únie, agentúr vrátane osobitnej skupiny EÚ pre oblasť zdravia zriadenej v súlade s článkom 11 písm. a) nariadenia (ES) č. 851/2004 33 […].	***Článok 33*** *2. […]. Do tímu môžu byť začlenení odborníci z Komisie a iných inštitúcií Únie, agentúr vrátane osobitnej skupiny EÚ pre oblasť zdravia zriadenej v súlade s článkom 11**a** písm. a) nariadenia (ES) č. 851/2004 33 […].*	V článku 33 ods. 2 sa odkazuje na článok 11 písm. a) nariadenia (ES) č. 851/2004. Odkaz by mal byť na článok 11a.
Príloha – oddiel 2 e) prijímanie ďalších podporných a doplnkových preventívnych opatrení potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. b).	***Príloha – oddiel 2*** *e) prijímanie ďalších podporných a doplnkových ~~preventívnych~~ opatrení **v oblasti budovania kapacít** potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. b).*	Oddiel 2 prílohy sa týka opatrení v oblasti budovania kapacít.

Znenie návrhu	Navrhovaná zmena	Pripomienky
Príloha – oddiel 3 o) prijímanie ďalších podporných a doplnkových preventívnych opatrení potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. c).	***Príloha – oddiel 3*** *o) prijímanie ďalších podporných a doplnkových ~~preventívnych~~ opatrení **v oblasti pripravenosti** potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. c).*	Oddiel 3 prílohy sa týka opatrení v pripravenosti.
Príloha – oddiel 4 ods. 2 […] i) prijímanie ďalších podporných a doplnkových preventívnych opatrení potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. d).	***Príloha – oddiel 4*** *ods. 2 […]* *i) prijímanie ďalších podporných a doplnkových ~~preventívnych~~ opatrení **týkajúcich sa reakcie** potrebných na dosiahnutie cieľa uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. d).*	Oddiel 4 prílohy súvisí s opatreniami týkajúcimi sa reakcie.

Zdroj: EDA.

Príloha III – Všeobecné informácie

01 Primárnu zodpovednosť za prevenciu katastrof a kríz na svojom území a za prípravu a reakciu na ne nesú členské štáty. Komisia má podpornú právomoc v oblasti civilnej ochrany a núdzových zdravotných situácií[1].

02 V októbri 2001 bol rozhodnutím Rady zriadený mechanizmus Spoločenstva pre civilnú ochranu, ktorý v súčasnosti funguje ako mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany. Od roku 2001 bol mechanizmus aktivovaný viac ako 800-krát – v EÚ aj mimo nej. Súčasný legislatívny rámec pre mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany vychádza z rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

03 Pokiaľ ide o pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie:

- Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) je zodpovedné za identifikáciu, posudzovanie a informovanie o existujúcich a vznikajúcich hrozbách pre ľudské zdravie, ktoré predstavujú prenosné choroby,
- Európska agentúra pre lieky (EMA) je zodpovedná za vedecké hodnotenie žiadostí o centralizované povolenia na uvedenie liekov na trh a za monitorovanie a zmierňovanie nedostatku kriticky dôležitých liekov, a má podobné úlohy aj v súvislosti so zdravotníckymi pomôckami počas krízy,
- Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA) je zodpovedný za zlepšovanie pripravenosti a reakcie na vážne cezhraničné hrozby v oblasti zdravotníckych protiopatrení.

04 Cieľom návrhu Komisie je zrušiť a nahradiť rozhodnutie č. 1313/2013 s účinnosťou od 1. januára 2028. Do návrhu Komisie sa okrem toho preberajú niektoré prvky nariadenia (EÚ) 2021/522, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027. Nariadenie 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia a nariadenie 2022/2372 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie zostávajú v platnosti v súčasnej podobe.

05 Rozpočet pridelený na UCPM v období 2021 – 2027 bol 3,6 mld. EUR v bežných cenách: 1,6 mld. EUR z VFR a ďalšie 2 mld. EUR z nástroja NextGenerationEU v dôsledku pandémie

[1] Články 168 až 196 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

ochorenia COVID-19. Celková suma pridelená na pripravenosť na krízy v rámci pracovných programov EU4Health na roky 2021 – 2025 dosiahla približne 1,7 mld. EUR v bežných cenách. Orientačné finančné krytie na vykonávanie navrhovaného nariadenia o UCPM a HEPR (2028 – 2034) je 10,7 mld. EUR v bežných cenách [9,5 mld. EUR v stálych cenách (z roku 2025)].

Skratky

Skratka	Vymedzenie/vysvetlenie
ECDC	Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb
EMA	Európska agentúra pre lieky
EPPO	Európska prokuratúra
ERCC	Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie
HEPR	Pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie
HERA	Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
UCPM	Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany
VFR	Viacročný finančný rámec

Glosár

Termín	Vymedzenie/vysvetlenie
Bežné ceny	Údaje vyjadrené v skutočnej peňažnej hodnote v roku, v ktorom sa platba uskutočňuje.
Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie	Nástroj na nasmerovanie pomoci pri odstraňovaní katastrof na miesta, kde je potrebná, v rámci EÚ alebo mimo nej na žiadosť vnútroštátnych orgánov.
Program EU4Health	Akčný plán EÚ pre zdravie na obdobie 2021 – 2027.
rescEU	Strategická rezerva európskych kapacít a zásob v oblasti reakcie na katastrofy, ktorú v plnej miere financuje EÚ.
Stále ceny (z roku 2025)	Údaje, ktoré boli upravené na pevnú, konštantnú cenovú úroveň za príslušný referenčný rok, v tomto prípade rok 2025, a ktoré uľahčujú porovnanie objemu rozpočtu alebo kúpnej sily za rôzne roky alebo obdobia viacročného finančného rámca.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2026

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v rozhodnutí EDA č. 6/2019 o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencii *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)*. Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Titulná strana – © butenkow/stock.adobe.com.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-6809-1	ISSN 2812-300X	doi:10.2865/3042433	QJ-01-26-007-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6810-7	ISSN 2812-300X	doi:10.2865/1137577	QJ-01-26-007-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, stanovisko 06/2026 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie a o zrušení rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany) [COM(2025) 548 final], Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026.

Toto stanovisko bolo vydané podľa článku 322 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že návrhy týkajúce sa rozpočtových pravidiel upravujúcich postup zostavovania a plnenia rozpočtu, sa konzultujú s Európskym dvorom audítorov. Toto stanovisko sa týka navrhovaného nového nariadenia o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie.

Účelom tohto stanoviska je poskytnúť pripomienky ku koncepcii, k riadeniu, výkonnostnému rámcu a opatreniam finančnej kontroly v tomto návrhu. Má pomôcť zabezpečiť, aby sa v rámci budúceho programu presadzovalo správne finančné riadenie, zodpovednosť a európska pridaná hodnota v politike EÚ v oblasti civilnej ochrany a núdzových zdravotných situácií.

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky a žiadosti:
eca.europa.eu/sk/contact
Webové sídlo: eca.europa.eu
Sociálne siete: @EUauditors

CURIA RATIONUM
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie